

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 22. 09. 2015 r.

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk

II.517.1910.2015.JM

Pan
Gen. Jacek Kitliński
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej
Warszawa

Memorandum Genie Dyrektora

W dniu 15 września 2015 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka wydał wyrok w sprawie Milka przeciwko Polsce (skarga nr 14322/12), w którym analizował zasadność zarzutów naruszenia art. 3 i 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (zwanej dalej Konwencją).

Skarżący Sławomir Milka - podczas pobytu w Areszcie Śledczym w Sosnowcu oraz Zakładzie Karnym w Wojkowicach - był karany dyscyplinarnie za odmowę poddania się kontroli osobistej realizowanej w związku z doprowadzeniem na czynności procesowe, przyjęciem do oddziału mieszkalnego oraz po powrocie ze spaceru. W skardze do Trybunału skarżący zarzucił, że poddanie go kontrolom osobistym stanowiło naruszenie art. 3 i art. 8 Konwencji.

Trybunał uznał skargę za zasadną w odniesieniu do drugiego z wymienionych zarzutów. Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie wskazał, że fakt poddawania skarżącego kontrolom osobistym stanowił niewątpliwie ingerencję w jego prawo do poszanowania życia prywatnego. Ingerencja ta, mimo że miała oparcie w przepisach Kodeksu karnego wykonawczego (art. 116 § 2-4 k.k.w.), nie była proporcjonalna ani też konieczna w społeczeństwie demokratycznym.

Trybunał podkreślił, że skarżący nie miał statusu tzw. skazanego niebezpiecznego. Z przedstawionej przez strony dokumentacji nie wynikało także,

aby stwarzał on realne zagrożenie dla bezpieczeństwa jednostek penitencjarnych, w których przebywał, zaś jedyną formą agresji z jego strony była agresja słowna.

Biorąc pod uwagę treść wskazanego wyroku Trybunału w Strasburgu, pragnę podkreślić, że do Rzecznika Praw Obywatelskich nadal wpływają wnioski od osób pozbawionych wolności, przebywających w jednostkach penitencjarnych typu zamkniętego, które żalą się, że są bez żadnego uzasadnienia poddawane kontrolom osobistym, np. po widzeniu z rodziną, spotkaniu z adwokatem, powrocie ze spaceru lub z innego miejsca znajdującego się poza oddziałem mieszkalnym. Autorzy wniosków twierdzą, że są zakłady karne i areszty śledcze, w których kontrole te wykonywane są prewencyjnie wobec wszystkich osadzonych, którzy mieli wcześniej kontakt z osobami z zewnątrz, niezależnie od tego, czy dana osoba swoim zachowaniem dała podstawy do obaw, że może zagrażać bezpieczeństwu jednostki penitencjarnej, czy też nie. Uwagi te nie dotyczą tzw. więźniów niebezpiecznych.

Wyniki postępowań wyjaśniających prowadzonych w Biurze RPO w sprawach indywidualnych potwierdzają, że kontrole osobiste są przeprowadzane prewencyjnie, albo wobec wszystkich osadzonych, albo wybranych losowo, jednakże bez konkretnego wskazania, że skazany zagraża porządkowi lub bezpieczeństwu w oparciu o istniejące dowody (uprzednie zachowanie osadzonego, informacje pozyskane na jego temat, itp.).

W związku z powyższym, proszę uprzejmie Pana Dyrektora o poinformowanie podległych dyrektorów okręgowych Służby Więziennej o treści powołanego na wstępie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i wynikającej z niego konieczności zmiany praktyki w polskich jednostkach penitencjarnych w zakresie dokonywanych kontroli osobistych, które powinny być przeprowadzane tylko wobec osób, które swoją postawą lub zachowaniem stwarzają realne zagrożenie dla bezpieczeństwa lub porządku.

Z poważaniem

